

Valkonferens 2017

Sammanfattning

Syftet med detta försök var att jämföra olika arters/sorters lämplighet för hästbete. De ingående arterna valdes med fokus på förmodad smaklighet, näringsinnehåll, växtsätt och förmåga att tåla tramp och hård avbetning. Även örtblandningar fanns med, för att undersöka deras produktion och smaklighet som hästbete. Varmblodiga, digivande ston användes för att studera betesval, både mellan betesblandningar, mellan olika betesomgångar per säsong och mellan år. En betesblandning för i första hand digivande ston kan enligt resultatet från denna studie bestå av följande arter grundat på smaklighet och produktion: Timotej, engelskt rajgräs och endofytfri rörsvingel (där om möjligt "betestyper" bör användas) samt rödsvingel, ängsgröe och vitklöver. Rödsvingel, ängsgröe och vitklöver ger en god marktäckning och är relativt smakliga samt betes- och tramptåliga. Örtor, lusern och käringtand ratades i stort sett av hästarna, kan vara svår- etablerade, vissa är också trampkänsliga och därför mindre aktuella för hästbete. Resultatet från försöket visade också ett tydligt samband mellan beståndshöjd och avbetning – ju högre bestånd desto mindre betades. En orsak till detta var förekomst av gödselrator, men hästarna gödslade också i första hand i det långa gräset även om det inte fanns rator där sedan tidigare. Tre avbetningar per år slet inte för hårt på betet utan tolererades väl av de flesta betesväxter i försöket.

Hästar är en underskattad resurs när det gäller att hålla våra marker öppna. På 100 år har vår naturbetesareal minskat med hela 90 %, och då antalet övriga betesdjur fortsätter minska blir hästen än mer viktig för att bevara vårt öppna landskap. En del forskning är redan gjord, men det behövs ytterligare kunskap om naturbetens näringsvärde för just häst. De undersökningar som finns har visat att rätt skötta naturbeten kan täcka de flesta hästkategoriernas näringsbehov med undantag av de hästar som är mest krävande. Idag går vissa hästar inte på bete alls (eller bara kortare tid på sommaren), så användandet av naturbetesmarker skulle kunna öka betydligt om man kan lösa praktiska frågor som matchning av häst-/beteskategori, information till och kontakter med markägare, möjlighet till uppstallning, skaderisker, tillsyn m.m. Det finns många fördelar med att markerna hålls öppna med hjälp av olika djurslag då skilda betestekniker och preferenser gynnar olika djur- och växtarter på betet. Även ur parasitsynpunkt är sam- eller växelbete en utmärkt lösning för att minska risken för det resistensproblem som redan finns. Hästarnas välbefinnande och möjligheter att bete sig naturligt skulle också kunna öka, och hästhållningens ekonomi förbättras vid utökad användning av naturbeten.